

ВИКОРИСТАННЯ ВІДКРИТИХ ЕЛЕКТРОННИХ СИСТЕМ АНТИПЛАГІАТУ В НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

З метою підвищення якості науки та освіти, щоб запобігти використанню чужої інтелектуальної власності в Інтернеті для боротьби з плагіатом програмістами всього світу створено багато різних систем антиплагіату.

Плагіат – навмисне привласнення авторства чужого наукового матеріалу, чужих ідей або винаходів. Об'єктом плагіату є не ідея, а її оформлення, зовнішня оболонка. Запозичення теми або наукових ідей, що складають його зміст. Таким чином, необхідні чіткі критерії для того, щоб визначити, що є плагіатом, а що ні. Оскільки плагіат – це просто та ж ідея в тій же формі, то *мета пошуку плагіату* – знайти той же текст в інших наукових роботах та статтях.

Антиплагіат – інтернет-проект-програмно-апаратний комплекс для перевірки текстових документів на наявність запозичень з відкритих джерел у мережі Інтернет та інших ресурсів.

У нормативній та науковій літературі поняття плагіат визначають наступним чином [1]:

- оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є його автором;
- вид порушення прав автора або винахідника, що полягає у незаконному використанні під своїм ім'ям чужого твору (наукового, літературного, музичного) або винаходу, раціоналізаторської пропозиції (повністю або частково) без вказівки джерела запозичення.

Існують такі основні автоматизовані *сервіси перевірки на плагіат* (сайти):

1. <http://www.antiplagiat.ru/QuickCheck.aspx> – перевірка тексту до 5000 символів, показуються джерела й частка плагіату з кожного.
2. <http://www.copyscape.com/> – перевірка сторінки сайту, текст не перевіряє.
3. <http://istio.com/rus/text/analyz/> – досить зручна перевірка тексту, частка плагіату не показується, а показуються джерела.

Більш зручним і швидким способом перевірки є *програми*:

1. *Double Content Finder* – програма проста, безкоштовна, але з її недоліків: не показується частка плагіату, не визначається плагіат.

2. *Advego Plagiatus* (1.1.0.80) – програма, що ретельно виявляє плагіат. Показує і джерела цього самого плагіату і частку, крім того виділяє фрази, що вважаються плагіатом. Має багато можливостей. Програма безкоштовна.

3. *Etxt Антиплагіат* (версія 2.0.38.0) – багатофункціональна програма. Показує і джерела цього самого плагіату і частку, крім того виділяє фрази, що вважаються плагіатом. Програма безкоштовна.

4. *Плагиату НЕМАЄ* (0.6 beta) – програма, яка за функціями близька до *Advego Plagiatus* і *Etxt Антиплагіат*, але має ряд переваг (перевірка декількох сторінок і сайтів за один раз, робота з синонімами, RTF і вордовськими файлами), крім того вона орієнтована на виправлення плагіату, тобто може допомогти у написанні оригінального тексту. Програма безкоштовна.

5. *Модуль Плагиат програми AllSubmitter* – сама програма платна, але модуль працює в безкоштовній демо-версії.

В основному, всі сервіси та програми працюють за схемою: розбиття статті на фрази, пошук в пошукових системах Google і Яндекс фраз із статті, після чого показується частка неоригінальних фраз, іншими словами відсоток плагіату.

Плагіат в наукових роботах, кандидатських і докторських дисертаціях, що за останні роки отримав широке розповсюдження в Україні та у всьому світі, підриває систему науки і освіти. Для боротьби з цим явищем постає основне завдання – впровадження високих наукових стандартів та професійних етичних норм. Це – справа, перш за все, самої наукової спільноти. Потрібно використовувати і важелі юридичної відповідальності. «Юридичний вісник України» як єдине в Україні юридичне видання, на шпальтах якого обговорюються проблеми плагіату в юридичній науці, може запропонувати науковій громадськості України, юридичним науковим і освітнім установам взяти участь в обговоренні цього питання, оскільки роль української правничої науки і освіти визначається необхідністю вирішення сучасних науково-практичних питань розвитку української державності та правової системи, які є похідними від становлення України як демократичної і правової держави.

Список використаних джерел

1. Лупаренко Л. А. Інструментарій виявлення плагіату в наукових роботах: аналіз програмних рішень [Електронний ресурс] / Лупаренко Л. А.// Інформаційні технології і засоби навчання. – К., – 2014. - №2 (40). – С. 151-169. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1050>.